

Kauppalaivasto

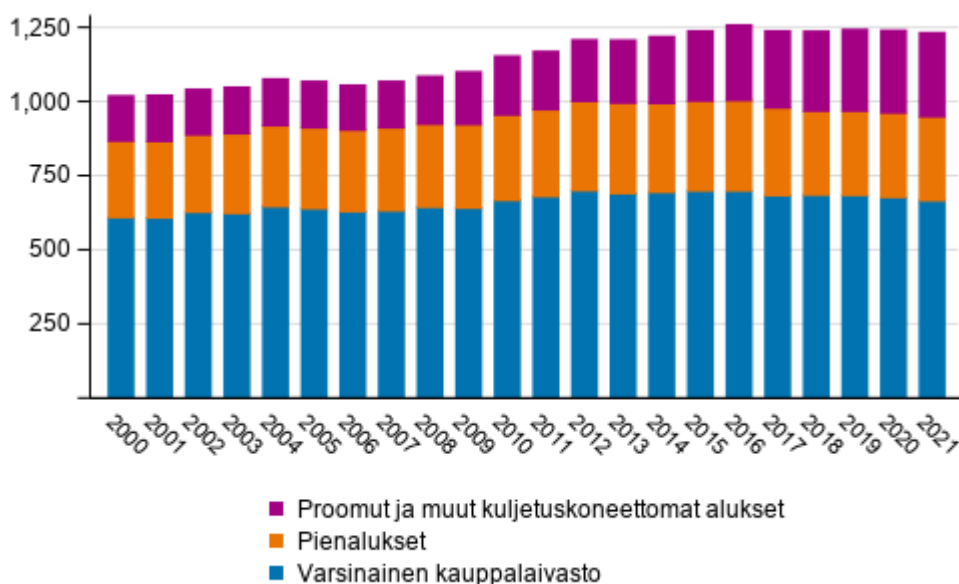
2021

Suomen varsinaisen kauppalaivaston bruttovetoisuus kasvoi vuonna 2021

Korjattu 12.4.2022. Korjatut kohdat on merkitty punaisella.

Suomen rekisteröity kauppalaivasto käsitti vuoden 2021 lopussa kaikkiaan 1 235 alusta. Nämä jaetaan varsinaiseen kauppalaivastoon (vähintään 15 m pituiset konealukset), pienaluksiin (alle 15 m pituiset konealukset) sekä proomuihin ja muihin kuljetuskoneettomiin aluksiin. Varsinaiseen kauppalaivastoon kuului 669 alusta ja pienaluksiin 283 alusta. Proomuja ja muita kuljetuskoneettomia aluksia oli yhteensä 283 kappaletta. Koko rekisteröidyn kauppalaivaston bruttovetoisuus oli 1 862 051. Tästä varsinaisen kauppalaivaston osuus oli 1 738 552, pienalusten 4 807 ja proomujen ja muiden kuljetuskoneettomien alusten 118 692.

Suomeen rekisteröity kauppalaivasto vuoden lopussa 2000–2021

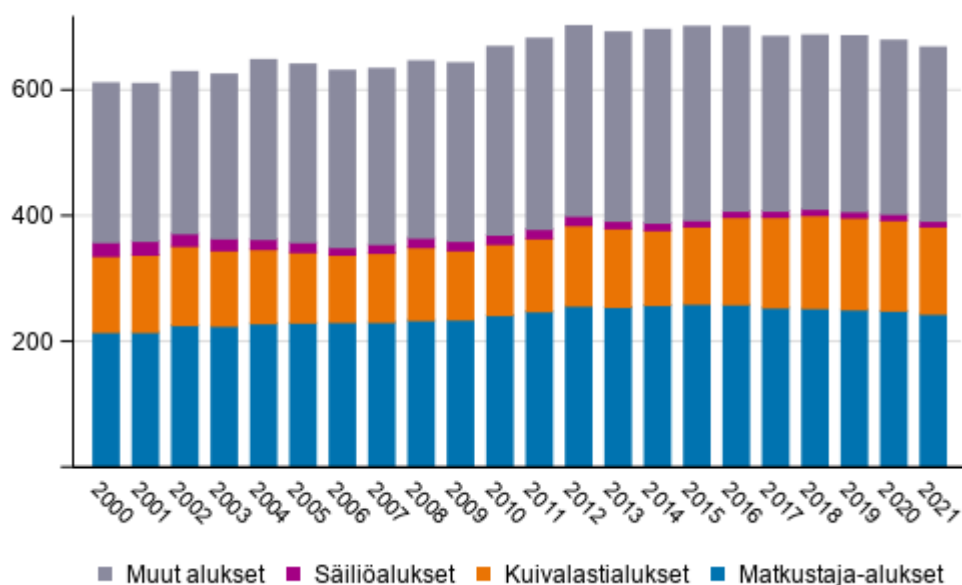
Rekisteröidyn kauppalaivaston koko väheni kahdeksalla aluksella verrattuna vuoden 2020 loppuun. Varsinainen kauppalaivasto vähentyi yhdellätoista aluksella, pienalusten määrä väheni kahdella aluksella.

ja proomujen sekä muiden kuljetuskoneettomien alusten määrä lisääntyi viidellä aluksella. Koko rekisteröidyn kauppalaivaston bruttovetoisuus pysyi käytännössä ennallaan. Varsinaisen kauppalaivaston bruttovetoisuus kasvoi 0,6 prosenttia ja pienalusten kasvoi 1,4 prosentin verran. Alusmäärän kasvusta huolimatta proomujen ja muiden kuljetuskoneettomien alusten bruttovetoisuus väheni noin 8,4 prosenttia.

Varsinainen kauppalaivasto

Varsinaiseen kauppalaivastoon kuului vuoden 2021 lopussa 669 alusta, joiden yhteenlaskettu bruttovetoisuus oli 1 738 552. Varsinainen kauppalaivasto voidaan jakaa neljään pääryhmään, jotka ovat matkustaja-alukset, kuivalastialukset, säiliöalukset ja muut alukset. Matkustaja-alusten pääryhmään kuuluvat pelkkien matkustaja-alusten lisäksi ro-ro-matkustaja-alukset, pääryhmän alusmäärä oli 245 sekä bruttovetoisuus 660 737. Kuivalastialuksiin kuuluvat ro-ro-lastialukset, irtolastialukset, konttialukset ja muut kuivalastialukset, pääryhmän alusmäärä oli 139 sekä bruttovetoisuus 810 822. Säiliöalusten pääryhmään kuuluvat öljy-, kaasu- ja kemikaalisäiliöalukset, pääryhmän alusmäärä oli 9 sekä bruttovetoisuus 176 061. Muiden alusten pääryhmään sisältyvät mm. hinaajat, jäänmurtajat, työntöproomut, kalastusalukset sekä hallinnolliset alukset, pääryhmän alusmäärä oli 276 sekä bruttovetoisuus 90 932.

Varsinainen kauppalaivasto pääryhmittäin 2000–2021

Matkustaja-aluksia oli 191 kappaletta, ro-ro-matkustaja-aluksia 54 kappaletta, ro-ro-lastialuksia 42 kappaletta, irtolastialuksia 10, muita kuivalastialuksia 87, säiliöaluksia 9, erikoisaluksia 180 ja muita aluksia 96 kappaletta. Bruttovetoisuudella mitattuna suurimmat alustyypiryhmät olivat ro-ro-matkustaja-alukset ja ro-ro-lastialukset. Ro-ro-matkustaja-alukset ja ro-ro-lastialukset muodostavat lähes kaksi kolmasosaa koko varsinaisen kauppalaivaston vetoisuudesta.

Varsinaisen kauppalaivaston koko on kasvanut vuoden 2021 aikana bruttovetoisuudella mitattuna, mutta nettovetoisuus ja alusmäärä ovat samalla pienentyneet. Matkustaja-alusten, ro-ro-lastialusten, muiden kuivalastialusten, säiliöalusten ja muut alukset -luokkaan kuuluvien alusten määrä on vähentynyt yhteensä viidellätoista vuoden takaisesta. Erikoisalusten määrä on lisääntynyt vuoden 2021 aikana neljällä. Ro-ro-matkustaja-alusten ja irtolastialusten määrät ovat pysyneet ennallaan. Kokonaisuudessaan varsinaisen kauppalaivaston bruttovetoisuus kasvoi 11 196 vuoden 2021 aikana.

Taulukko 1. Varsinainen kauppalaivasto vuoden lopussa 2019-2021

Alustyyppi	Vuosi					
	2019		2020		2021	
	Lukumäärä	Bruttovetoisuus	Lukumäärä	Bruttovetoisuus	Lukumäärä	Bruttovetoisuus
Varsinainen kauppalaivasto yhteensä	687	1 737 284	680	1 727 356	669	1 738 552
Matkustaja-alukset	197	23 088	196	23 082	191	22 467
Ro-ro-matkustaja-alukset	55	604 149	54	603 936	54	638 270
Ro-ro-lastialukset	42	509 021	44	511 702	42	484 851
Irtolastialukset	10	106 356	10	106 356	10	106 356
Muut kuivalastialukset	94	230 558	90	220 509	87	219 615
Säiliöalukset	10	182 031	10	180 453	9	176 061
Erikoisalukset	177	67 782	176	67 421	180	78 438
Muut alukset	102	14 299	100	13 897	96	12 494

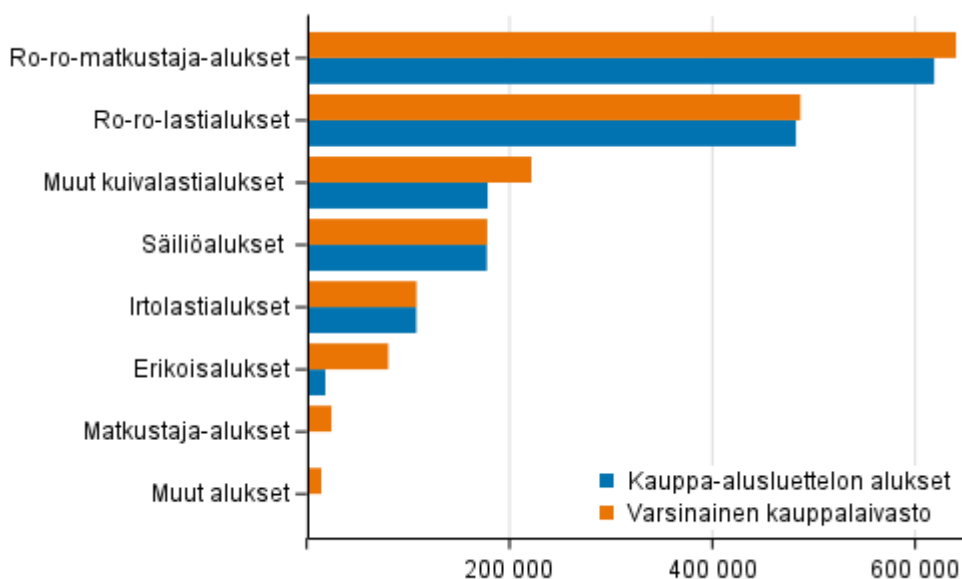
Valtaosa varsinaisesta kauppalaivastosta kuuluu bruttovetoisuuden mukaan 1A Super- tai 1A-jäätaluokkaan. Ro-ro-matkustaja-alusten, ro-ro-lastialusten, irtolastialusten ja säiliöalusten vetoisuus kuuluu käytännössä kokonaisuudessaan näihin jäätaluokkiin. Jäätaluokat II ja III tarkoittavat aluksia, jotka eivät täytä jäätaluokkamääräyksen vaatimuksia. Jäätaluokan II alukset voivat saada jäänmurtoavustusta helpoissa jääoloissa, jos niiden kantavuus on riittävä. Jäätaluokan III alukset eivät milloinkaan saa jäänmurtoavustusta.

Suomen varsinaisen kauppalaivaston keskimääräinen ikä vuoden 2021 päättyessä oli **51** vuotta. Kun ikä suhteutetaan bruttovetoisuuteen, saadaan keskimääräiseksi iäksi **18** vuotta. Suuret alukset ovat siis keskimäärin selvästi uudempia kuin pienemmät alukset. Bruttovetoisuuteen suhteutettuna uusimmat alukset olivat säiliöaluksia. Niiden suhteutettu keski-ikä oli vain **kolme** vuotta. Seuraavaksi uusimpia olivat irtolastialukset 8 vuoden sekä ro-ro-lastialukset ja ro-ro-matkustaja-alukset 17 vuoden bruttovetoisuuteen suhteutetulla iällä. Vanhimpia olivat matkustaja-alukset, joiden bruttovetoisuuteen suhteutettu keski-ikä oli 60 vuotta.

Kauppa-alusluettelo

Suomeen rekisteröidyistä aluksista kauppa-alusluetteloon kuului vuoden 2021 päättyessä yhteensä 106 alusta. Suurin osa kauppa-alusluetteloön merkityistä aluksista oli muita kuivalastialuksia, ro-ro-lastialuksia ja erikoisaluksia. Muita kuivalastialuksia oli 35 kappaletta, ro-ro-lastialuksia 27 kappaletta ja erikoisaluksia 17 kappaletta. Bruttovetoisuuden mukaan suurimmat luokat olivat ro-ro-matkustaja-alukset, ro-ro-lastialukset ja muut kuivalastialukset. Ro-ro-matkustaja-alusten ja ro-ro-lastialusten bruttovetoisuus oli kaksi kolmasosaa koko kauppa-alusluettelon tilavuudesta.

Varsinaisen kauppalaivaston ja kauppa-alusluettelon alukset bruttovetoisuuksittain ja alustyypeittäin 31.12.2021

Pienalukset, proomut ja muut kuljetuskoneettomat alukset

Vuoden 2021 lopussa pienaluksia oli kaikkiaan 283. Alusten bruttovetoisuus oli yhteensä 4 807. Suurin osa pienaluksista, 128 eli lähes puolet, oli matkustaja-aluksia. Pienalusten määrä väheni kahdella aluksella vuoden 2021 aikana, vuoden lopussa muiden pienalusten luokkaan kuuluvia aluksia oli kaksi vähemmän ja matkustaja-aluksia yksi vähemmän. Hinaajia oli yksi enemmän.

Vuoden 2021 päättyessä proomuja ja muita kuljetuskoneettomia aluksia oli kaikkiaan 283 kappaletta. Proomujen ja muiden kuljetuskoneettomien alusten bruttovetoisuus oli yhteensä 118 692. Vuoden aikana proomujen ja muiden kuljetuskoneettomien alusten lukumäärä kasvoi viidellä aluksella, mutta bruttovetoisuus väheni 10 866.

Taulukko 2. Pienalukset ja kuljetuskoneettomat alukset vuosina 2019-2021

Alustyyppi	Vuosi					
	2019		2020		2021	
	Lukumäärä	Bruttovetoisuus	Lukumäärä	Bruttovetoisuus	Lukumäärä	Bruttovetoisuus
Pienalukset yhteensä	284	4 702	285	4 742	283	4 807
Kalastusalukset	46	617	46	617	46	617
Hinaajat	38	620	38	620	39	634
Pienkuiva-lastialukset	12	186	12	195	12	195
Pienmatkustaja-alukset	130	2 385	129	2 386	128	2 434
Muut pienalukset	58	894	60	924	58	927
Proomut ja muut kuljetuskoneettomat alukset yhteensä	275	131 151	278	129 558	283	118 692
Proomut	245	126 176	248	124 583	252	113 644
Ruoppaajat	30	4 975	30	4 975	31	5 048

Aluskiinnitykset

Koko rekisteröidylle kauppalaivastolle oli vahvistettu vuoden 2021 päättyessä kaikkiaan 402 aluskiinnitystä, joiden yhteisarvo oli 3,1 miljardia euroa. Varsinaisen kauppalaivaston aluksilla oli kiinnityksiä 287

kappaletta, niiden arvo oli 2,9 miljardia euroa. Eniten euromääräisiä kiinnityksiä varsinaisen kauppalaivaston aluksista oli ro-ro-lastialuksilla ja ro-ro-matkustaja-aluksilla. Pienaluksilla oli aluskiinnityksiä yhteensä 10 miljoonaa euroa ja kuljetuskoneettomilla aluksilla 211 miljoonaa euroa.

Kauppalaivaston rakenne

Suomen koko rekisteröity kauppalaivasto koostuu varsinaisesta kauppalaivastosta, pienaluksista ja proomuista ja muista kuljetuskoneettomista aluksista. Alukset rekisteröidään kotipaikan mukaan joko Liikenne- ja viestintäviraston ylläpitämään liikenneasioiden rekisteriin tai Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämään alusrekisteriin. Varsinaisen kauppalaivaston muodostavat alukset, joiden pituus on vähintään 15 metriä ja joissa on kuljetuskone. Pienaluksilla tarkoitetaan alle 15 metrin, mutta vähintään 10 metrin pituisia aluksia, jotka on merkitty vapaaehtoisesti Suomen liikenneasioiden rekisteriin tai alusrekisteriin. Proomuilla ja muilla kuljetuskoneettomilla aluksilla tarkoitetaan kokoon katsomatta ilman omaa konevoimaa kulkevia aluksia. Näihin lukeutuvat proomut ja muut kuljetuskoneettomat alukset, kuten ruoppaajat.

Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain (1277/2007) mukaan valtion varoista voidaan myöntää tukea suomalaisille, kauppa-alusluetteloon merkityille aluksille. Kauppa-alusluetteloon merkitään hakemuksesta sellainen Suomessa rekisteröitynä oleva matkustaja-alus, lastialus, hinaaja tai työntäjä, joka on tarkoitettu tukivuotena toimimaan pääasiassa ulkomaan liikenteessä.

Sisällys

Laatuseloste: Kauppalaivasto.....	7
-----------------------------------	---

Laatuseloste: Kauppalaivasto

1. Tilastotietojen relevanssi

Kauppalaivasto on yhteenveto Liikenne- ja viestintävirasto Traficom ja Ahvenanmaan valtionviraston ylläpitämistä Suomeen rekisteröityjen alusten tiedoista. Alusrekisterissä, jonka pitäminen perustuu alusrekisterilakiin ja liikenneasioiden rekisterissä, jonka pitäminen perustuu liikenteen palveluista annettuun lakiin on tiedot kaikista Suomessa rekisteröidyistä aluksista. Aluksen rekisteröintipaikka määräytyy aluksen omistajan ilmoittaman kotipaikan mukaan. Kauppa-alusluetteloon merkitään hakemuksesta sellaiset Suomeen rekisteröidyt alukset, joille voidaan valtion varoista myöntää kauppamerenkulun tukea kilpailukyvyin parantamiseksi.

Kauppalaivastotilastoilla on tarkoitus palvella mahdollisimman hyvin merenkulkupolitiikan päätöksentekijöitä tuottamalla heidän käyttöönsä tietoa suunnittelua, seuranta, valvontaa ja päätöksentekoa varten. Lisäksi teollisuus, kauppa, tutkimus ja merenkuluelinkeino tarvitsevat kauppalaivastoa koskevia tilastotietoja.

Kauppalaivasto sisältää tiedot Suomen alusrekisteriin merkittyjen alusten lukumäärästä, brutto- ja nettovetoisuudesta sekä kantavuudesta. Kauppalaivaston kuukausitilastossa ja vuositilastossa on tietoa Suomessa rekisteröidystä koko kauppalaivastosta sekä varsinaisesta rekisteröintipakon alaisesta kauppalaivastosta, pienaluksista, proomuista ja muista kuljetuskoneettomista aluksista sekä erikseen tietoa kauppa-alusluetteloon merkityistä aluksista. Vuositilastossa on lisäksi tietoa aluskiinnityksistä.

Suomen rekisteröidyllä kauppalaivastolla tarkoitetaan kaikkia alusrekisteriin ja liikenneasioiden rekisteriin rekisteröityjä aluksia aluksen kokoon tai laatuun katsomatta. Varsinaisella kauppalaivastolla tarkoitetaan rekisteröintipakon alaisia aluksia eli aluksia, joiden pituus on vähintään 15 metriä. Varsinaiseen kauppalaivastoon ei kuitenkaan lasketa proomuja ja muita kuljetuskoneettomia aluksia. Varsinainen kauppalaivasto on jaettu alustyypeittäin neljään pääryhmään: matkustaja-alukset, kuivalastialukset, säiliöalukset ja muut alukset.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Kaikki Suomen kauppalaivastoa koskevat tiedot saadaan Liikenne- ja viestintävirasto Traficom liikenteen palveluista annetun lain perusteella (320/2017) ylläpitämän liikenneasioiden rekisterin alustiedoista ja Ahvenanmaan valtionviraston alusrekisterilain perusteella (512/1993) ylläpitämän alusrekisterin tiedoista. Näissä rekistereissä ovat tiedot kaikista Suomessa rekisteröidyistä aluksista. Aluksen rekisteröintipaikka määräytyy aluksen omistajan ilmoittaman kotipaikan mukaan. Alusrekisterin pitäjinä toimivat Manner-Suomen osalta Liikenne- ja viestintävirasto Traficom ja Ahvenanmaan osalta Ahvenanmaan valtionvirasto.

3. Tietojen luotettavuus ja tarkkuus

Kauppalaivastotilastoja voidaan pitää kattavina ja luotettavina. Ne perustuvat liikenneasioiden rekisteriin ja alusrekisteriin. Näiden rekistereiden pitäminen perustuu liikenteen palveluista annettuun lakiin ja alusrekisterilakiin.

4. Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Kauppalaivaston kuukausitilasto julkaistaan noin kolme viikkoa tilastokuukauden päättymisen jälkeen Tilastokeskuksen kotisivuilla. Kauppalaivaston vuositilasto julkaistaan tilastovuoden päättymisen jälkeen helmikuun lopussa ja se sisältää alusrekisterin tilanteen tilastovuoden lopussa.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Kauppalaivaston uusimmat kuukausitiedot ja vuosijulkaisun tiedot ovat nähtävissä tiedotteen julkistamispäivänä tilaston kotisivuilla. Tilaston tietoja on myös nähtävissä Tilastokeskuksen Statfin-tietokantapalvelussa.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Suomen kauppalaivastosta on tuotettu tilastoja jo vuodesta 1918 lähtien. Vuoteen 1993 saakka Suomen varsinainen kauppalaivasto käsitti vanhan alusrekisterilain (211/1927) mukaiset alukset eli alukset, joiden nettovetoisuus on vähintään 19. Verrattaessa uuden alusrekisterilain (512/1993) mukaista varsinaista kauppalaivastoa (pituus vähintään 15 m) vanhan alusrekisterilain mukaiseen, lisäys oli vuonna 1993-94 alusta ja vastaava bruttovetoisuuden kasvu vain 8 065.

7. Selkeys ja yhtenäisyys

Kauppalaivastotilasto on ainoa säännöllisesti tehtävä selvitys Suomen kauppalaivaston tilanteesta. Tilastokeskus julkaisee lisäksi tietoa Kauppa-alusluetteloon merkityistä kauppamerenkulun tukea saaneista aluksista osana kauppalaivastotilastoja.

Lisätietoja

Olli Kajava 029 551 3531

Vastaava osastopäällikkö:
Hannele Orjala

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Liikenne ja matkailu, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute